

Agilent Technologies
Innovating the HP Way

Nowe przyrządy pomiarowe dla telefonii cyfrowej 3G

W artykule przedstawimy nowe przyrządy firmy Agilent służące do generowania i analizy sygnałów telefonii cyfrowej drugiej i trzeciej generacji (2G/3G).

Obecnie, przy lawinowym rozwoju technik przekazu informacji i związanym z tym rosnącym stopniem złożoności sygnałów przesyłanych drogą radiową, rośnie zapotrzebowanie na aparaturę pomiarową, która realizuje odpowiednio skomplikowane funkcje i procedury pomiarowe, ale nie przenosi tej złożoności na interfejs użytkownika. Generacja sygnałów i pomiary ich kluczowych parametrów we wszystkich najważniejszych formatach 2G/3G, mogą być wykonywane szybko i z dużą precyzją. Pomimo tego, że takie przyrządy są skomplikowane funkcjonalnie, mogą być łatwe w obsłudze z punktu widzenia użytkownika. Automatyczny pomiar, który sprowadza się tylko do wyboru odpowiedniego typu cyfrowej modulacji/demulacji sygnału - to już nie marzenie, lecz rzeczywistość. Wystarczy sięgnąć po dwa nowe przyrządy z oferty Agilent Technologies, dedykowane dla testów i pomiarów urządzeń i systemów komunikacji bezprzewodowej drugiej i trzeciej generacji: E4438C ESG Vector Signal Generator (250 kHz...6 GHz) oraz E4443A PSA Spectrum Analyzer (3 Hz...6,7 GHz).

Przyrządy te wybrano z serii ESG i PSA i zestawiono w parę nieprzypad-

kowo. Obydwa pokrywają prawie to samo pasmo częstotliwości - do 6 GHz, które obecnie obejmuje wszystkie naj-

Od nowoczesnych przyrządów laboratoryjnych wymaga się prostoty obsługi pomimo realizacji przez nie skomplikowanych funkcji i procedur pomiarowych.

nowsze systemy telekomunikacji bezprzewodowej. Obydwa są przygotowane do pracy z powszechnie stosowanymi sygnałami zmodulowanymi cyfrowo (lub używając ściślejszego określenia - sygnałami z wielostanowymi modulacjami amplitudowo-fazowymi). Obydwa obsługują szeroki zbiór predefiniowanych formatów sygnałów tego rodzaju zgodnych z aktualnymi standardami, przy zachowaniu otwartości na nowe, jeszcze nie unormowane, oraz akceptują własne schematy modulacyjne zdefiniowane przez użytkownika. Listę obsługiwanych formatów zawarto w **tab. 1**.

Oczywiście, nie wszystkie wymienione formaty są interesujące dla każdego użytkownika. Agilent, jako producent o zasięgu światowym, musi dostosować się do potrzeb klientów z różnych obszarów geograficznych, zdominowanych przez różne technologie. W Polsce oprócz eksploatowanych aktualnie systemów GSM (operatorzy komórkowi) i Tetra (Policja i Straż Graniczna) można się spodziewać już wkrótce większego zainteresowania i wzrostu potrzeb pomiarowych związanych z wprowadzaniem systemu W-CDMA/UMTS, a także z napływem sprzętu powszechnego użytku z interfejsem Bluetooth i z upowszechnianiem się technologii Wireless LAN.

Dotrzymanie kroku gwałtownym zmianom w świecie telekomunikacji nie byłoby możliwe bez równie dynamicz-

nych zmian w konstrukcji przyrządów pomiarowych. W przypadku generatorów niezbędne było ich „doposażenie“ w modulator kwadraturowy I/Q (**rys. 2**) oraz wewnętrzny, szerokopasmowy generator sygnałów modulujących. Generatory ESG posiadają również alternatywne wejścia umożliwiające doprowadzenia sygnałów I/Q z zewnątrz. Na schemacie zaznaczono też przetworniki C/A przekształcające informacje o wartościach zależnych od częstotliwości (zapisanych w pamięci) współczynników korekcyjnych.

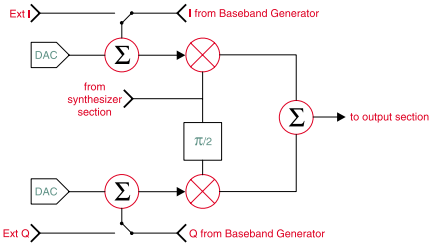
Istotnym parametrem generatora sygnałów zmodulowanych cyfrowo jest maksymalna szerokość pasma sygnału zmodu-

Tab. 1. Formaty sygnałów obsługiwanych przez generator E4438C serii ESG i analizator E4443A serii PSA

1xEV-DO	1xEVolution - Data Only. System zgodny z CDMA 2000. Łącze radiowe udostępnia do 2,4 Mb/s w dedykowanym kanale o szerokości 1,25 MHz. Qualcomm, Altera, Motorola.
802.11a / 802.11b	IEEE Wireless LAN Standard. IP over Ethernet. a) pasmo 5 GHz, przepustowość 54Mbps. b) pasmo 2,4 GHz przepustowość 11Mbps.
AWGN	Additive White Gaussian Noise - typ sygnału wykorzystywany w testach systemów CDMA
Bluetooth	Uniwersalny interfejs radiowy krótkiego zasięgu. Pasma 2,4 GHz, max przepływność 720 kb/s. Frequency Hopping Spread Spectrum (FHSS).
CDMA-2000 CDMA-One	Code Division Multiple Access - Dostęp Wielokrotny z Podziałem Kodowym
DECT	Digital European Cordless Telephone
EDGE	Enhanced Data for GSM Evolution
GSM	Global System for Mobile Communication
NADC	North American Dual-Mode Cellular
PDC	Personal Digital Cellular (Japan)
PHS	Personal Handyphone System (Japan)
TETRA	Trans European Trunked Radio Access
W-CDMA (UMTS)	Wideband CDMA - technologia wykorzystywana przez Universal Mobile Telecommunications System

Fot. 1. Generator sygnałów 2G/3G serii ESG i analizator serii PSA

Rys. 2. Schemat blokowy modulatora I/Q

lowanego, gdyż powinna ona pokrywać z zapasem pasma zajmowane przez stosowane obecnie najbardziej „szerokopasmowe“ modulacje. Najbardziej dotąd wymagającym systemem jest W-CDMA (UMTS) operujący kanałami o szerokości ok. 5 MHz. Generator E4438C ESG oferuje szerokość pasma 80 MHz w przypadku korzystania z wewnętrznego generatora I/Q lub 160 MHz przy generatorze zewnętrznym. Tak duży zapas szerokości pasma pozwala na generowanie bardziej złożonych sygnałów testujących, które

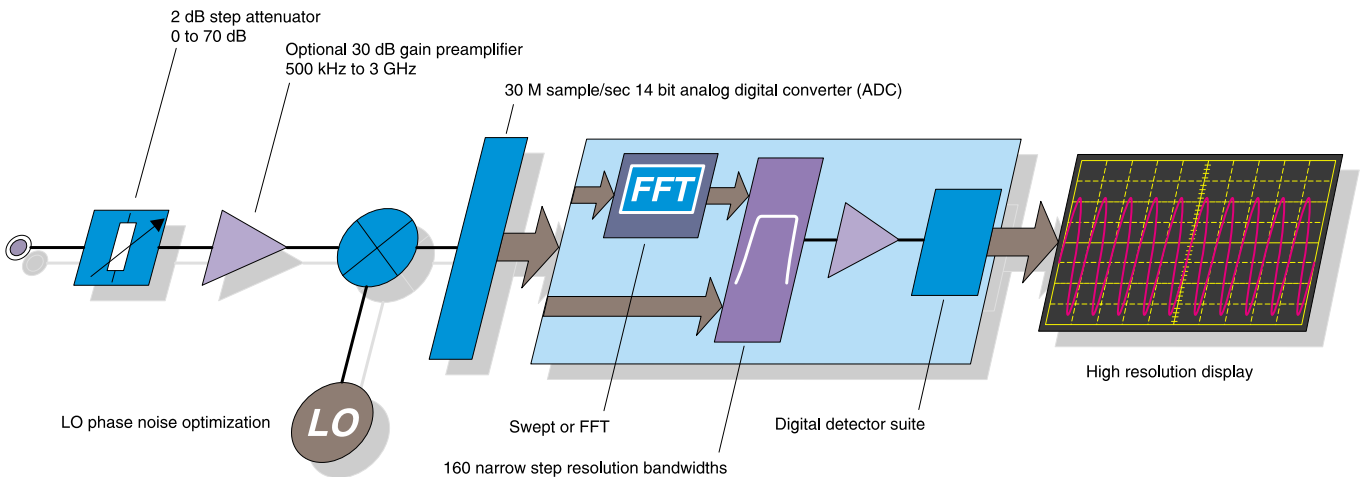
Tab. 2. Wybrane parametry generatora E4438C serii ESG

Parametr	Wartość
Zakres częstotliwości	1, 2, 3, 4 lub 6 GHz - zależy od wyboru opcji. Modele na niższe pasma nie obsługują wszystkich formatów 2G/3G
Szybkość przełączania częstotliwości nośnej	<13ms w trybie CW
Moc wyjściowa	+17 dBm dla 1 GHz
Szybkość	
Dokładność poziomu mocy	±0,5 dB do 2 GHz
Gęstość szumu fazowego	<-134 dBc/Hz dla odstrojenia 20 kHz i nośnej 1 GHz
Szerokość pasma sygnału zmodulowanego	160 MHz dla zewnętrznych sygnałów modulujących I/Q lub 80 MHz przy wykorzystaniu wewnętrznego generatora przebiegów modulujących
Pamięć przebiegu modulującego	8 lub 32 MS (40 lub 160MB)
Szybkość odtwarzania próbek przebiegu modulującego	do 100 MS/s
Pojemność wbudowanego dysku twardego	6 GB
Interfejsy	10BaseT LAN, GPIB, RS-232

leżnie od opcji) przewidziano od 40 do 160MB pamięci RAM mieszczącej 8 do 32 M podwójnych próbek I/Q.

Opcjonalnie generator ESG można wyposażać w moduł odbiornika zdemodu-

Analizator ten wyposażono w szereg nowatorskich rozwiązań, które pozwoliły uzyskać parametry do tej pory nieosiągalne w sprzęcie powszechnie dostępnym. Cyfrowa obróbka sygnału

Rys. 3. Uproszczony schemat blokowy analizatora serii PSA

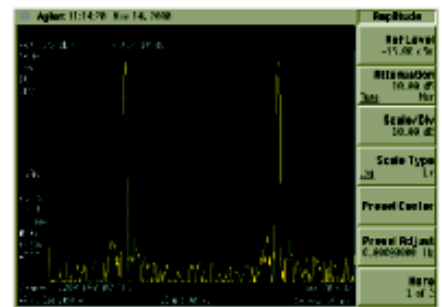
mogą symulować np. pracę kilku stacji bazowych jednego systemu lub nawet dwóch stacji bazowych różnych systemów w celu zbadania reakcji stacji abonenckiej w warunkach zbliżonych jak najbardziej do rzeczywistych.

Wykorzystanie bardziej złożonych przebiegów modulujących, wykraczających poza możliwości wewnętrznego generatora I/Q, może wiązać się z koniecznością wcześniejszego ich przygotowania metodami obliczeniowymi na komputerze i przesłania do generatora w postaci ciągów próbek. Do wyboru są trzy rodzaje interfejsów: 10BaseT LAN, GPIB, RS-232. Do przesyłania danych (w obie strony) można wykorzystać dostarczaną z generatorem aplikację IntuiLink pracującą w środowisku Windows. Generator operuje 16-bitowymi próbkami, na których zapamiętanie (za-

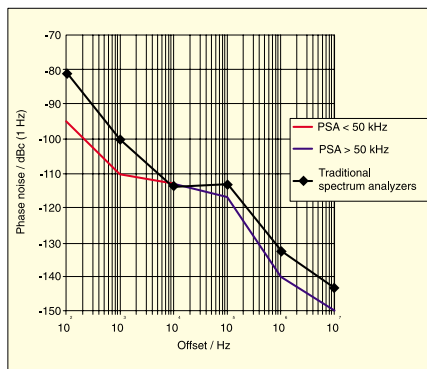
lowanego sygnału cyfrowego do pomiaru bitowej stopy błędów BER. W celu wykonania pomiaru generator wykorzystuje standardowe sekwencje pseudolosowe: PN9, PN11, PN15, PN20 i PN23.

W przypadku analizatorów widma PSA kluczowym czynnikiem umożliwiającym ich zastosowanie w analizie sygnałów 2G/3G stała się daleko posunięta cyfryzacja ich budowy. Z uwagi na w pełni cyfrową realizację całego toru pośredniej częstotliwości w PSA będącym z nazwy analizatorem widma, dostępne stały się funkcje tradycyjnie zarezerwowane dla wektorowych analizatorów sygnałów VSA. W szczególności bez obróbki cyfrowej niemożliwe byłoby zrealizowanie funkcji odzyskiwania przebiegu zegara niezbędnego do synchronizacji i demodulacji analizowanych sygnałów 2G/3G.

w torze IF pozwoliła wyeliminować wiele przyczyn powstawania błędów amplitudowych, wprowadzić nowe algorytmy korekcyjne oraz uzyskać prawie idealną logarytmiczną charakterystykę wzmocnienia. Wyjątkowa dokład-

Rys. 4. Pomiar sygnału 2-tonowego w trybie FFT. Czas przemieszczenia wynosi zaledwie 34ms

Rys. 5. Charakterystyka gęstości szumu fazowego heterodiny analizatora PSA

ność i rozdzielczość pomiarów amplitudowych PSA pozwala w wielu zastosowaniach wyeliminować dodatkowy miernik mocy. Uzasadnione stało się udostępnienie możliwości ustawiania poziomu odniesienia co 0,01 dB i skali pionowej 0,1 dB/działkę oraz 3-cyfrowy odczyt poziomu markera. PSA cechuje się również bardzo dobrą dynamiką $TOI=+17\text{dBm}$, $DANL=-169\text{dBm}$. Choć zakres dynamiki analizatora widma można definiować w różny sposób, w pomiarach 2G/3G miarodajna jest wartość możliwej do uzyskania dynamiki w pomiarze ACP (Adjacent Channel Power) dla sygnału W-CDMA. Typowy wynik dla PSA to 73 dB.

Dzięki zastosowaniu cyfrowych filtrów w torze IF oraz FFT z możliwością automatycznego lub ręcznego wyboru parametrów znacznie uległ skróceniu czas analizy w pomiarach wymagających wąskich filtrów RBW. Na rys. 4 pokazano przykład analizy widma przebiegu dwutonowego z zastosowaniem wąskich filtrów $RBW=VBW=100\text{ Hz}$, w oknie 20 kHz wykonywanej w trybie FFT. Czas analizy wynosi 34ms, podczas gdy w klasycznym analizatorze bez FFT wymagałoby to aż 4 s.

Dodatkowe informacje

Artykuł powstał na bazie materiałów firmy Agilent, które są dostępne w Internecie pod adresem www.agilent.com, publikujemy je także na płycie CD-EP7/2002B.

Informacje: AM Technologies Polska Sp. z o.o., tel.: (22) 608-14-40, fax: (22) 608-14-44, info@am-tech.pl.

Tab. 3. Wybrane parametry analizatora E4443A serii PSA

Parametr	Wartość
Zakres częstotliwości	6,7 GHz (w serii dostępne są również modele na pasma: 13,2 GHz, 26,5 GHz, w tym roku także 43,5 GHz i 50 GHz)
Czas przemieszczenia	span 10Hz 1ms...2000 s
span=0Hz 1μs÷6000s	
Częstotliwość powtarzania cyklu pomiarowego przy pracy lokalnej	> 50 pomiarów/s
Częstotliwość powtarzania cyklu pomiar/przesłanie danych przy pracy zdalnej	> 22 pomiarów/s
Szerokości pasma filtra RBW	1Hz do 3 MHz co 10% oraz 4, 5, 6 i 8 MHz - łącznie 160 wartości RBW
Bezwzględna dokładność amplitudowa	specyfikowana $\leq \pm 0,27\text{ dB}$
typowa $\leq \pm 0,11\text{ dB}$	
Błąd amplitudowy w funkcji częstotliwości, 3Hz-3 GHz	specyfikowany $\leq \pm 0,38\text{ dB}$ typowy $\leq \pm 0,1\text{ dB}$
Dokładność pomiaru mocy w kanale sąsiednim (ACPR) dla sygnału W-CDMA (UMTS)	dla stacji abonenckiej $\pm 0,12\text{ dB}$ dla stacji bazowej $\pm 0,20\text{ dB}$
Dynamika pomiaru mocy w kanale sąsiednim (ACPR) dla sygnału W-CDMA (UMTS)	bez korekcji szumów -75 dB z korekcją szumów -78 dB
Gęstość mocy szumu fazowego dla wybranych odstrojeń od nośnej	10kHz nominalnie -114 dBc/Hz, typowo -117 dBc/Hz 1 MHz nominalnie -144 dBc/Hz, typowo -148 dBc/Hz 10 MHz nominalnie -148 dBc/Hz, typowo -157 dBc/Hz
Najniższy zobrazowany poziom szumów DANL	10 MHz÷3 GHz nominalnie -153 dBm, typowo -154 dBm powyżej 3 GHz nominalnie -143 dBm, typowo -145 dBm 10 MHz÷3 GHz z przedwzmacniaczem -166 dBm
Współczynnik kompresji 1 dB	200 MHz÷3.0 GHz nominalnie +3 dBm, typowo +7 dBm
Poziom charakterystyczny sygnału wejściowego dla zniekształceń intermodulacyjnych 3-go rzędu	nominalnie +17 dBm, typowo +19 dBm
Interfejsy	10BaseT LAN, GPIB/RS-232

PSA jest pierwszym analizatorem widma, w którym zastosowano oscylator lokalny LO o przełączanej charakterystyce szumowej. W zależności od wybranej szerokości okna częstotliwościowego, analizator wybiera odpowiedni typ optymalizacji szumu fazowego heterodiny tak, by otrzymać jego mniejszą wartość w odstępie poniżej lub powyżej 50kHz od nośnej (rys. 5).

Należy mieć na uwadze, że pokazana funkcjonalność pomiarowa nowych przyrządów, to łączny efekt nowoczesnej platformy sprzętowej i zaawansowanego oprogramowania. W przypadku zmiany standardu i formatu analizowanych sygnałów, hardware pozostaje ten sam, wystarczy tylko zmienić oprogramowanie. Fakt ten sprawia, że potencjalny nabywca analizatora PSA ma duży komfort i pewność, że mimo

nieustającego wyścigu producentów wprowadzających coraz to nowe, udoskonalone technologie, nieprędko odstawi ten przyrząd do lamusa.

RT